



XXV юбилеен международен фестивал „Мартенски музикални дни“

Високо професионално равнище

Двата концерта на Берлинския симфоничен оркестър „на гряха“ до максимум емоционалната публика. Гостуването на немските музиканти на юбилейното издание на фестивала в известен смисъл бе очаквано и закономерно — та нали те отдавна са вписали своето изкуство в историята на „Мартенски музикални дни“. Всъщност сега за трети път русенци слушат именития състав от ГДР, свързан в своята история с такива майстори-диригенти като Вацлав Сметачек и Курт Зандерлинг; неговото изкуство е познато в много страни на Европа и Азия.

Ако трябва съвсем накратко да се определят качествата на оркестъра, бих казала, че това е състав с висока инструментална и оркестрова култура, в който прецизността, точността и високата степен на концентрация, даването на максимум от всеки един не е извънреден, жертвоприносителен, героичен акт, а нормално, делово, музикантско-творческо отношение към работата. Към това трябва задължително да прибавим и великодушно превъплъщение на всеки от музикантите — от оркестрант в солист и обратно; един „инструментален артистизъм“, който като явление за нас все още е доста интересен и поучителен.

Програмите на двете вечери бяха подбрани достатъчно предвидливо от гледна точка на по-пълно разкриване на различните възможности в творби с разнородни стилистични изисквания; нека съпоставим само дигулковия концерт на Берг с Деветата симфония на Шуберт; или Деветата симфония на Шостакович

с „романтичния класицизъм“ на Регеровите Вариации и фуга по тема на Моцарт. Очевидно оркестърът разполага с богати ресурси и няма проблеми в постигането на адекватен, верен „стилистичен портрет“ на изпълняваната творба. И понеже вече става дума за интерпретация, естествено е да се подчертае, че тук съставът бе воден и подпомаган талантливо и професионално от своя титуляр — диригента Ханс-Петер Франк.

Това е музикант, който подчинява цялото си поведение, волята си и мoженето си само и единствено на максимално правдивото, точно, прецизно тълкуване на творбата. С поведенчното си на сцената той не е ефектният маестро, който завладява от първия миг с красноречив, пластичен жест, но за сметка на това е онзи умен и талантлив ръководител, който иска да постигне — и постига! — органическото сливане между себе си, оркестър и публика в интерпретацията на една творба; чиято мисъл води, без да създава тайнства, а напротив, разбулва загадки, за да разкрие един още по-привлекателен с реалността си свят. В това е, според мен, и силата на интерпретатора, тълкувателя Ханс-Петер Франк. И тя достига максимален израз в многообразната, безкрайна дори в звуковите трансформации трактовка на Регеровите Вариации — с великолепно по своята мекота преливане на състояния и контрастното им съпоставяне, с развълнуваната емоционалност и очертаната пред публиката красота на една логика — обобщила като необходим послелов лутанията на искрени

те чувства.

Съвсем млади бяха солистите на оркестъра. Цигуларят Михаел Еркслебен (29 г.), който същевременно е и първи концерт-майстор на оркестъра, сериозно, с много разбиране и в гъвкаво партньорство с диригента изсвири Концерт за цигулка и оркестър от Албаи Берг — творба, която изключително рядко се изпълнява в България, както впрочем изобщо музиката на Берг, чийто стогодишен юбилей се чества ва през тази година в цял свят. Това беше също върховен момент в иззвата на гостите — едно рядко взаимно разбиране за творбата между диригент, оркестър и солист! В резултат — трактовка, подчинена на концепцията за скрита, latentна емоционалност, за извисената жанровост (да си припомним как, подчинени на лириката, приглушено прозвучава жанровите епизоди), отстоявана с независим графически рисунък, покоряващ със своята простота и релефност на линиите! Трябва да запомним името на младия цигулар — наред с изобилните си инструментални качества, той притежава рядка култура и — над всичко — голям вкус!

Следващата вечер Еркслебен музичира съвместно с виолончелиста Фридеман Ваггле (23 г.) — водач на виоловата група на оркестъра. Естествено, не принудено, с лекота и съвършено реализирано съзвучие — така можем да охарактеризираме изпълнението на Симфония-концертанте от Моцарт.

Две симфонии с противоположни проблеми и изисквания към изпълнителя можахме да чуем в програмите на Берлинския симфоничен оркестър: „божествените дължини“ на Деветата от Шуберт бяха овладени със задвижено чувство за конструкция и със съсредоточеност в мелодийно-песенното богатство на творбата (великолепни духачи свират в оркестъра!); а категоричното в лаконизма си фиксиране на образите в Деветата симфония на Шостакович бе респектирано от оркестър и диригент в най-висша степен. Като логически завършек на своята интерпретация Франк изведе марша във финалната куминация, където звуковата картина най-правдиво „разгъна“ стилистическите особености на „речта“ на Шостакович.

Фестивален празник, който ще се помни дълго — това бяха концертите на Берлинския симфоничен оркестър.

Екатерина ДОЧЕВА